

2017/2127(INI)

13.10.2017

ADVIES

van de Commissie cultuur en onderwijs

aan de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

inzake de toepassing van de Europese strategie inzake handicaps
(2017/2127(INI))

Rapporteur voor advies: Julie Ward

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie cultuur en onderwijs verzoekt de bevoegde Commissie werkgelegenheid en sociale zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. acht het van essentieel belang op alle beleidsterreinen een op rechten gebaseerde aanpak te volgen ten aanzien van de kwestie van mensen met een handicap;
2. verzoekt de Commissie meer ondersteuning te bieden aan de inspanningen van de lidstaten om juridische en organisatorische belemmeringen weg te nemen en te zorgen voor gelijke toegang voor mensen met een handicap tot inclusief onderwijs en inclusieve opleiding, met inbegrip van beroepsonderwijs en -opleiding en volwassenenonderwijs, cultuur, toerisme en sport; benadrukt het belang van het waarborgen van de beschikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van geïndividualiseerde ondersteuningsdiensten voor mensen met een handicap;
3. verzoekt de lidstaten ervoor te zorgen dat onderwijs en opleiding zodanig georganiseerd zijn dat kinderen en volwassenen met een fysieke of intellectuele beperking erin worden opgenomen, door ondersteuning, bijstand en individueel onderricht te verstrekken;
4. dringt er bij de lidstaten op aan om te zorgen voor toegang tot kwalitatief goed en inclusief onderwijs voor jonge kinderen en lager onderwijs en sociale zorg, om passende structuren en doeltreffende maatregelen in te voeren voor jonge kinderen met een handicap en/of speciale onderwijsbehoeften, om te voorzien in individuele ondersteuning in het belang van het kind, ook voor migrantenkinderen en kinderen die het slachtoffer zijn van meervoudige discriminatie, om te beantwoorden aan de specifieke en uiteenlopende behoeften en om de succesvolle inclusie van migranten en minderheden in het regulier onderwijs te bevorderen;
5. verzoekt de lidstaten alle nodige middelen in te zetten, met inbegrip van voldoende financiering, voor een adequate ondersteuning van scholieren en studenten met een handicap en de opleiding van personeel van onderwijsinstellingen en instellingen voor een leven lang leren;
6. benadrukt dat het essentieel is om leerkrachten en opleiders voor te bereiden op het werken met kinderen met een handicap en om hun passende ondersteuning te bieden; moedigt de lidstaten aan inclusief onderwijs en inclusieve opleiding en bij- en nascholing voor leerkrachten en opleiders te ontwikkelen en daarbij gebruik te maken van de inbreng van diverse belanghebbenden, in het bijzonder organisaties die mensen met een handicap en beroepsbeoefenaars met een handicap vertegenwoordigen;
7. betreurt de geleidelijk afnemende overheidsuitgaven voor onderwijs ten gevolge van de economische crisis in Europa; wijst erop dat onderwijs een fundamenteel mensenrecht en een algemeen goed is;
8. vraagt, gezien het grote aantal voortijdige schoolverlaters onder jongeren met een handicap en/of speciale onderwijsbehoeften, om de mogelijkheden die worden geboden door een leven lang leren en het aanbieden van aantrekkelijke alternatieven nader te onderzoeken; beschouwt het bevorderen van programma's voor een leven lang leren voor

mensen met een handicap als een essentieel onderdeel van de Europese strategie inzake handicaps;

9. bevordert de uitwisseling van beste praktijken op het gebied van inclusief onderwijs en een leven lang leren tussen leerkrachten, personeel, bestuursorganen, studenten en leerlingen met een handicap;
10. pleit ervoor te zorgen voor speciale adviseurs op locatie bij universiteiten, arbeidsbureaus en andere arbeidsbemiddelingsdiensten en -initiatieven, teneinde studenten met een handicap advies te geven over carrièremogelijkheden;
11. verzoekt de Commissie om samen met de lidstaten streefdoelen vast te stellen voor deelname aan onderwijs en opleiding, armoedebestrijding en werkgelegenheid voor mensen met een handicap en mensen met speciale behoeften, en om hun situatie op lokaal, regionaal, nationaal en EU-niveau nauwlettend in de gaten te houden;
12. uit zijn bezorgdheid over het feit dat, hoewel er sprake is van verbetering, mensen met een handicap nog steeds een hoog risico lopen op werkloosheid en dat minder dan 30 % tertiair of gelijkwaardig onderwijs heeft voltooid, tegenover ongeveer 40 % van de mensen zonder handicap; verzoekt de lidstaten en de Commissie derhalve bijzondere aandacht te besteden aan de moeilijkheden die jongeren met een handicap en/of speciale onderwijsbehoeften ondervinden bij de overgang van secundair en universitair onderwijs en/of beroepsopleiding naar de arbeidsmarkt en hierbij gebruik te maken van alle bestaande instrumenten en initiatieven op het gebied van werkgelegenheid, jeugdbeleid, cultuur, sport en onderwijs, zoals de jongerengarantie, Jeugd in beweging, het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSD), het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO); roept de betrokken verenigingen, de families van mensen met een handicap en de mensen met een handicap zelf bovendien op om deel te nemen aan het gehele besluitvormingsproces;
13. roept ertoe op een breder aanbod van hoogwaardige stages beschikbaar te stellen aan en toegankelijk te maken voor jongeren met een handicap;
14. wijst er in verband met de werkgelegenheid op dat de beschikbaarstelling van een persoonlijk assistent tijdens werkuren in veel gevallen de enige optie is die het mogelijk maakt voor mensen met een handicap om te werken, deel uit te maken van een team en niet gedwongen thuis te werken; verzoekt de lidstaten de nodige maatregelen te treffen en te bevorderen om de toegankelijkheid en inclusiviteit van werkplekken te waarborgen;
15. benadrukt dat lage opleidingsniveaus, het verschijnsel van voortijdig schoolverlaten, het gebrek aan aangepaste programma's, discriminatie, het gebrek aan vaardigheden en ondersteuning van de werkgelegenheid, alsook de gebrekkige toegankelijkheid van werkplekken nog altijd de grootste obstakels voor arbeidsmarktintegratie zijn;
16. betreurt dat de arbeidsparticipatie van vrouwen met een handicap onder 50 % ligt, hetgeen de dubbele discriminatie aan de dag legt waarmee zij te kampen hebben en waardoor zij moeilijk een volwaardige rol in de maatschappij kunnen vervullen;
17. moedigt de openbare instellingen en ondernemingen in de EU aan diversiteitsbeleid en de nationale diversiteitshandvesten ten uitvoer te leggen;

18. acht het van essentieel belang om doeltreffende toegang tot mobiliteit te bevorderen – onder meer door in alle lidstaten de EU-gehandicaptenkaart in te voeren, een systeem van wederzijdse erkenning dat momenteel door de EU wordt ontwikkeld om te zorgen voor **gelijke toegang** tot bepaalde voordelen, voornamelijk op het gebied van cultuur, ontspanning, sport en vervoer – en tot buitenschoolse activiteiten zoals theater, dans, muziek en kunst, om de informatievoorziening voor mensen met een handicap inzake mobiliteitsmogelijkheden te verbeteren, om hun de nodige begeleiding en bijstand te bieden en om de moeilijkheden aan te pakken die zij ondervinden, onder meer door het personeel van nationale agentschappen en ontvangende instellingen passend op te leiden;
19. wijst er nogmaals op dat, ondanks de inspanningen om het programma Erasmus+ en andere mobiliteitsinitiatieven inclusiever te maken, het gebrek aan harmonisatie tussen de nationale socialezekerheidsstelsels en aan overdraagbaarheid van rechten de mobiliteit van mensen met een handicap ernstig belemmert; verzoekt de Commissie en de lidstaten derhalve de samenwerking op dit gebied te versterken om de mobiliteit van mensen met een handicap te bevorderen en discriminerende praktijken in de selectieprocedures voor mobiliteitsregelingen – zoals de instelling van een begrotingslimiet op de ontvangst van studenten met een handicap, met name in het kader van Erasmus+ – te voorkomen; beveelt in het algemeen aan de financiële behoeften van jongeren met een handicap in aanmerking te nemen bij de opstelling van de begrotingen voor mobiliteitsprogramma's, teneinde discriminatie te voorkomen;
20. is ingenomen met de voortdurende inspanningen om toegangsbeperkingen op te nemen in de programma's en initiatieven van de Unie en roept op tot verdere mainstreaming van de toegankelijkheidsvereisten in het culturele beleid van de Unie, onder andere door middel van de tenuitvoerlegging van het Verdrag van Marrakesh, de herziening van de richtlijn audiovisuele mediadiensten, de culturele hoofdsteden van Europa en Creatief Europa; benadrukt evenwel dat in het kader van de goedkeuring van de Europese toegankelijkheidswet een omvattende, transversale aanpak van de toegankelijkheid van alle diensten noodzakelijk is;
21. is van mening dat de voortdurende modernisering in de culturele en creatieve sector ertoe kan bijdragen dat diensten daadwerkelijk toegankelijk worden; verzoekt de Commissie en de lidstaten derhalve te waarborgen dat de relevante organisaties hun diensten toegankelijk maken, en maatregelen te treffen om te zorgen voor algemenere toegang tot cultuur voor mensen met een handicap, niet alleen als toeschouwers, maar ook als deelnemers en hoofdpersonen die, zonder op enigerlei wijze te worden gediscrimineerd, kunnen deelnemen aan de culturele praktijk;
22. is ingenomen met de toezegging om het maatschappelijk bewustzijn omtrent vraagstukken inzake mensen met een handicap te vergroten; onderstreept voorts dat de media een essentiële rol kunnen spelen bij bewustmaking, door stigmatisering en misleidende informatie tegen te gaan en maatschappelijke misvattingen over mensen met een handicap en mensen met speciale behoeften recht te zetten; wijst er bovendien op dat de media, door het bewustzijn omtrent en het inzicht in de gehandicaptenproblematiek en de diversiteit van mensen met een handicap en hun situaties te vergroten, een actieve bijdrage kunnen leveren aan de doeltreffende en succesvolle integratie van mensen met een handicap in alle aspecten van het maatschappelijk leven; benadrukt tevens dat het belangrijk is burgers voor te lichten over kwesties in verband met mensen met een

verborgen/onzichtbare handicap, teneinde deze personen tegen misbruik te beschermen;

23. onderstreept dat jongeren met een handicap minder aan lichaamsbeweging doen dan hun leeftijdsgenoten zonder handicap, en dat scholen een belangrijke rol spelen bij het aannemen van een gezonde levensstijl; benadrukt daarom het belang van het bevorderen van een grotere deelname van jongeren met een handicap aan lichamelijke activiteiten; verzoekt de lidstaten alle bestaande belemmeringen die de deelname van mensen met een handicap of mensen met speciale behoeften aan sportactiviteiten in de weg staan snel uit de weg te ruimen;
24. is verheugd over de toegenomen steun voor toegang tot sport voor mensen met een handicap in het kader van het programma Erasmus+, en roept op tot het verlenen van passende steun aan initiatieven die zijn gericht op het verbeteren van de toegankelijkheid van en deelname aan sport op alle niveaus, ook voor mensen met tijdelijke beperkingen;
25. herinnert aan de noodzaak om de digitale kloof te overbruggen en ervoor te zorgen dat mensen met een handicap ten volle kunnen profiteren van de digitale Unie; benadrukt in dit verband hoe belangrijk het is de digitale vaardigheden en competenties van mensen met een handicap te verbeteren, met name via projecten die in het kader van het programma Erasmus+ worden gefinancierd, en verzoekt de lidstaten ervoor te zorgen dat kwetsbare burgers – met inbegrip van mensen met een handicap – in de online-omgeving worden beschermd, door middel van doeltreffende maatregelen tegen haatzaaiende uitingen, cyberpesten en alle vormen van online discriminatie en door in zowel het formeel als het niet-formeel onderwijs meer lessen in digitale en mediageletterdheid aan te bieden; verzoekt de lidstaten voorts om kinderen met een handicap kosteloos passende technologische onderwijsinstrumenten ter beschikking te stellen, teneinde hen in staat te stellen volledig deel te nemen aan onderwijs- en opleidingsactiviteiten;
26. pleit voor een intensiever gebruik van digitale instrumenten en digitalisering als middel om de toegang van mensen met een handicap tot een voltijdse baan op gebieden zoals de IT-sector te ondersteunen;
27. verzoekt de lidstaten Richtlijn (EU) 2016/2102 inzake de toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties¹ onverwijld om te zetten, teneinde ervoor te zorgen dat iedereen gebruik kan maken van het recht op informatie en democratische participatie; verzoekt de EU-instellingen in dit verband om te voldoen aan de in deze richtlijn vastgelegde voorschriften en verplichtingen met betrekking tot de toegankelijkheid van EU-websites, en om meer inspanningen te leveren om het gebruik van gebarentaal in de communicatie en de werking van de EU-instellingen te vergemakkelijken, teneinde meer mogelijkheden te scheppen voor interactie met burgers met een handicap;
28. bevestigt, in het kader van de Europese pijler van sociale rechten, dat erop moet worden toegezien dat naast de sociale partners ook het maatschappelijk middenveld en vertegenwoordigers van mensen met een handicap deelnemen aan de maatschappelijke dialoog;
29. is van mening dat in het kader van het onderwijs in actief burgerschap aandacht moet

---

¹ PB L 327 van 2.12.2016, blz. 1.

worden besteed aan de vooruitzichten van mensen met een handicap die onevenredig meer en ook fysieke belemmeringen ondervinden voor wat de toegang tot burgerparticipatie betreft; herinnert eraan dat alle burgers het recht hebben om te stemmen en roept de lidstaten op de nodige maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat dit recht ook kan worden uitgeoefend door mensen met een handicap;

30. stelt met bezorgdheid vast dat vluchtelingen en asielzoekers met een handicap met velerlei uitdagingen te kampen hebben, zoals een gebrekkige toegang tot bijstand en onderwijs en onvoldoende toegang tot hulptechnologie, die de communicatie en integratie gemakkelijker zou kunnen maken; roept de Commissie derhalve op om, samen met de lidstaten en in samenwerking met de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (UNHCR), de rechten van mensen met een handicap onder vluchtelingen en asielzoekers te bevorderen en te beschermen, en moedigt de lidstaten aan om te zorgen voor gelijke toegang tot onderwijs voor iedereen, met name door middel van specifieke programma's en maatregelen voor immigranten en vluchtelingen met een handicap, alsook om goede praktijken uit te wisselen inzake innovatieve en succesvolle programma's voor vluchtelingen met een handicap, in het bijzonder op het gebied van inclusief en buitengewoon onderwijs, beroepsopleiding en de ontwikkeling van vaardigheden;
31. benadrukt de belangrijke rol van verzorgers en in het bijzonder gezinsleden, die vaak bijna de volledige verzorging en ondersteuning van een persoon met een handicap op zich nemen; benadrukt dat er dringend EU- en nationale beleidsmaatregelen en in aansluiting daarop wetgevingsinitiatieven ter ondersteuning van het gezin moeten worden opgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met het feit dat in bijna alle gevallen de zorg voor mensen met een handicap neerkomt op de moeder, die gedwongen is haar beroepsactiviteit te beperken of op te schorten om het gehandicapte gezinslid te ondersteunen, met name als het gaat om jongeren en ouderen; verzoekt de lidstaten relevante en passende maatregelen te nemen om gezinnen en verzorgers te ondersteunen, en een reeks regelgevingsinstrumenten en diensten te ontwikkelen waardoor ouders of gezinsleden van minderjarigen met een handicap gebruik kunnen maken van verlof en/of vrijstelling van werk, zodat zij hun werk en zorgtaken beter kunnen combineren;
32. benadrukt dat de EU-wetgeving alleen geleidelijk in overeenstemming kan worden gebracht met de bepalingen van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap als de richtlijn inzake de Europese toegankelijkheidswet sneller wordt aangenomen en alle lidstaten worden opgeroepen het Facultatief Protocol bij het Verdrag te ondertekenen en te ratificeren en de aanbevelingen van het VN-Comité betreffende artikel 24 ten uitvoer te leggen, zodat de EU zich kan voorzien van de nodige middelen om inclusief en hoogwaardig onderwijs beter toegankelijk te maken;
33. herinnert aan de verplichtingen in het door de Europese Unie geratificeerde VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, alsook aan de artikelen 21 en 26 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, waarin staat dat onafhankelijkheid, integratie en toegang tot een inclusief onderwijs- en opleidingssysteem, cultureel leven, ontspanning en sport rechten zijn die worden gewaarborgd en dat elke vorm van discriminatie op grond van handicap verboden is; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan zich harder in te spannen om deze verplichtingen volledig na te komen door wetgevingsmaatregelen vast te stellen die in overeenstemming met deze rechten zijn, aangezien anders het gevaar bestaat dat de in de

Europese strategie inzake handicaps vastgestelde streefdoelen voor 2020 niet worden gehaald;

34. is van oordeel dat er behoefte is aan een grotere synergie tussen de Europese strategie inzake handicaps en de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling, met name met betrekking tot onderwijs en opleiding, die moeten worden versterkt;
35. verzoekt om passende financiering en steun voor voortgangsmonitoring en voor de toetsing van bestaande en toekomstige wetgevingshandelingen van de Unie met betrekking tot de verplichtingen uit hoofde van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap;
36. benadrukt dat er behoefte is aan betere gegevensverzameling, statistieken en toezicht om de tenuitvoerlegging en resultaten van de Europese strategie inzake handicaps beter te kunnen beoordelen; betreurt dat bijvoorbeeld onder de indicatoren van de EU-doelstellingen voor duurzame ontwikkelingen de onderwijsindicator niet is uitgesplitst naar handicap; onderstreept dat de Europese strategie inzake handicaps erop gericht moet zijn de ontbrekende gegevens te verzamelen over de toegang tot onderwijs voor mensen met een handicap; verzoekt de lidstaten en de Commissie daarom een doeltreffend gegevensverzamelingsstelsel in te voeren, waarbij duidelijke indicatoren voor de toegang tot onderwijs voor mensen met een handicap worden gehanteerd en met name gegevens over sterk afhankelijke personen worden verzameld; acht het zinvol om bij de opzet van programma's ook een genderperspectief te hanteren, en om met betrekking tot de situatie van mensen met een handicap en het toezicht op de relevante beleidslijnen en maatregelen naar geslacht uitgesplitste gegevens te verzamelen, alsook intersectionele gegevens over kwetsbare personen en personen die te maken hebben met meervoudige discriminatie;
37. verzoekt de lidstaten en de Commissie steun te verlenen aan een netwerk en samenwerking op EU-niveau tussen nationale en Europese gehandicaptenorganisaties, teneinde de uitwisseling van ervaringen en beste praktijken te bevorderen.

**BIJLAGE: LIJST VAN ENTITEITEN OF PERSONEN WAARVAN /
VAN WIE DE RAPPORTEUR VOOR ADVIES INFORMATIE HEEFT ONTVANGEN**

De volgende lijst wordt op zuiver vrijwillige basis opgesteld onder de exclusieve bevoegdheid van de rapporteur voor advies. De rapporteur heeft bij de opstelling van het advies tot het moment van goedkeuring in de commissie informatie ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

Entiteit en/of persoon
Europees Agentschap Ontwikkeling van onderwijs voor leerlingen met specifieke behoeften
Europees Gehandicaptentforum

**INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING
IN DE ADVISERENDE COMMISSIE**

Datum goedkeuring	10.10.2017
Uitslag eindstemming	+: 26 -: 0 0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Angel Dzhambazki, María Teresa Giménez Barbat, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Rupert Matthews, Morten Messerschmidt, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Michaela Šojdrová, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Krystyna Łybacka
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Michel Reimon, Remo Sernagiotto
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 200, lid 2)	Miltiadis Kyrkos, Jarosław Wałęsa, Patricija Šulin

**HOOFDELIJKE EINDSTEMMING
IN DE ADVISERENDE COMMISSIE**

26	+
ALDE	Mircea Diaconu, María Teresa Giménez Barbat
ECR	Angel Dzhambazki, Rupert Matthews, Morten Messerschmidt, Remo Sernagiotto
EFDD	Isabella Adinolfi
GUE/NGL	Nikolaos Chountis, Curzio Maltese
PPE	Andrea Bocskor, Svetoslav Hristov Malinov, Sabine Verheyen, Jarosław Wałęsa, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Michaela Šojdrová, Patricija Šulin
S&D	Silvia Costa, Damian Drăghici, Miltiadis Kyrkos, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Julie Ward, Krystyna Łybacka
Verts/ALE	Michel Reimon, Helga Trüpel

0	-
----------	----------

1	0
ENF	Dominique Bilde

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding